



Christophe Solioz / GORDON WELTERS

Tokom deset godina edicija SEIP (Southeast European Integration Perspectives), posvećena inače Balkanu, objavila je 13 knjiga, angažujući više od 160 autora. Uglavnom, riječ je o knjigama posvećenim međunarodnim odnosima, fokusiranim na specifične teme kao što su regionalna saradnja, evropska integracija, rad na kulturi sjećanja i pomirenju među narodima.

Christophe Solioz, profesor filozofije u Visokoj školi u Genevi, stručnjak za Balkan, jedan je od zaslužnih pokretača ove izdavačke kuće. Zahvaljujući njemu, mladi bh. umjetnici dobili su priliku da se predstave evropskoj javnosti, da ovaj često nepoznat i još nerazumljiv prostor bude predstavljen u najljepšem svjetlu umjetničkim stvaralaštvom.

Doprinos umjetnosti

Podsjetimo se na publikaciju "Sarajevo - doprinos umjetnosti", koja je dala izvrsnu priliku i neafirmisanim mladim bh. kreativcima. Uskoro će javnosti biti predstavljena nova publikacija pod nazivom "Sarajevo: Singular-Plural" i tim povodom smo razgovarali sa Christophom Soliozom kako bismo saznali nešto više o ovom projektu.

Devedesetih godina imao sam više interesantnih susreta koji su mi pomogli da otkrijem, tj. razumijem Sarajevo

O čemu je zapravo riječ kada je knjiga "Sarajevo: Singular-Plural" u pitanju?

- Poslije desetak godina istraživanja u domenu arhitekture i urbanizma (u okviru mojih predavanja iz filozofije), rodila se ideja da posvetim jednu seriju domenu urbanizma. Ustvari, sretan sam da će prvi volumen biti posvećen Sarajevu, a bit će objavljen 2022. povodom 30 godina od rata u BiH i opsade Sarajeva. Sa Jakobom Fincijem i Wolfgangom Petritschem, saradnicima na ovom izdanju, spontano smo došli na ideju da to izdanje posvetimo Zdravku

Christophe Solioz, profesor filozofije u Visokoj školi u Genevi

Jedno u svojoj množini i višestruko u svojoj jednini

U narednoj godini, u izdanju SEIP-a, izlazi prvi volumen zbirke radova istaknutih bh. autora na engleskom jeziku "Sarajevo: Singular-Plural"

Razgovarala: **ZDENKA BRAJKOVIĆ**

Grebi, ali to nije knjiga o njemu, već jedno kolektivno djelo posvećeno Sarajevu i, recimo, hommage Zdravku Grebi.

Više nego drugi gradovi, Sarajevo predstavlja na lijep način onog Drugog i to je pitanje opstanka

Poznati ste kao specijalista za balkanska pitanja i Vaš angažman traje već 30 godina, ali Vi ste više filozof, otkud interesovanje za urbanizam, ili ova knjiga treba da poveže Vaša dva interesovanja?

- Naslov knjige zapravo i jeste referenca jednog važnog djela filozofa Jean-Luca Nancyja "Etre Singulier Pluriel", u kojoj nalazimo tekst posvećen

Sarajevu. Sarajevo u svojoj višestrukosti, u svojoj množini identiteta i širokogrudosti, a jedno ili jedinstveno. Jedno u svojoj množini i višestruko u svojoj jednini. Više nego drugi gradovi, Sarajevo predstavlja na lijep način onog Drugog i to je pitanje opstanka. Biti, znači da nismo sami, nego "sa (nekim)". Biti, to je uvijek "biti sa". U sarajevskom kontekstu, mislim da to ne treba objašnjavati, to se podrazumijeva. Inače, to bilo ko može da razumije, izvjesno je da je daleko od toga da je to

uvijek jednostavno, ali time je više neophodno i fundamentalno. Sarajevo, dakle, na način "multiplex" kroz domene filozofije, antropologije, sociologije, književnosti, fotografije, savremene umjetnosti, do arhitekture i brojnih urbanista.

Raditi zajedno

Ovo djelo, koje će biti predstavljeno javnosti 2022, nije ni neki atlas ni enciklopedija. To je jedna zbirka sastavljena od više umjetničkih priloga, čiji je cilj da predlože jednu višestruku predstavu i kritiku grada, sa osvrtom na prošlost, sadašnjost i budućnost.

Da se vratimo arhitekturi... Kakav je Vaš odnos prema njoj?

- Prije svega, žao mi je da sam tek nedavno upoznao važne sarajevske arhitekte, poput Amira Vuka Zeca. Arhitektura i urbanizam su konkretne oblasti i one igraju veoma važnu ulogu. Smatram da se Sarajevo u ova dva registra itekako može iskazati u smislu povezivanja kultura.

Devedesetih godina imao sam više interesantnih susreta koji su mi pomogli da otkrijem, tj. razumijem Sarajevo, kao npr. susreti sa Raymond Rechnerom, Nikolom Petrovićem Njegošem, Bogdanom Bogdanovićem. Ono "biti sa" o kojem sam u prethodnom pasusu govorio razvijeno je u arhitekturi (Alter-architecture manifesto), ono precizira da arhitektura postoji da bi zapravo spajala (co-construite, co-partage), dakle raditi zajedno, naročito sa tradicijom, to zapravo direktno vidimo u radu Amira Vuka Zeca.

Lista autora knjige "Sarajevo: Singular-Plural"

Gordana Andelić-Galić, Sara Beslić, Hasan Čemalović, Ferida Duraković, Yvana Enzler, Jakob Finci, Sanja Galić-Grozdanić, Igor Grozdanić, Edin Hajdarpasić, Srđa Hrisafović, Jasmina Husanović, Senka Ibršimbegović, Benjamina Kadrić, Šejla Kamerić, Milomir Kovačević, Nina Knežević, Smirna Kulenović, Emina Kujundžić, Nicolas Moll, Asim Mujkić, Jean-Luc Nancy, Edin Numankadić, Wolfgang Petritsch, Haris Piplas, Dina Šamić, Christophe Solioz, Igor Štik, Nenad Stojanović, Sabina Tanović, Larisa Turković, Nina Ugljen, Kenan Vatrenjak, Nermina Zagora, Mejrema Zatrić, Amir Vuk Zec, Edin Zoletić i Almin Zrno.

Southeast European Integration Perspectives
Urban Space

| 14

Jakob Finci | Wolfgang Petritsch | Christophe Solioz [eds.]

Sarajevo Singular Plural

Contributions in Honour of Zdravko Grebo

 Nomos

"Sarajevo: Singular-Plural", Jakob Finci, Wolfgang Petritsch i Christophe Solioz